

AMvB Dierwaardige Veehouderij

Reactie op consultatie, 25 juli 2025

De plannen in het Besluit zijn onvoldoende diervriendelijk en zeker niet dierwaardig. Koeien horen minimaal 1.200 uur per jaar (ca. 150 dagen) naar buiten te gaan. Koeien horen grazen in weilanden met kruidenrijk grasland. Steeds meer koeien worden minder vaak en korter naar buiten gelaten: <https://veeteelt.nl/gras/wie-stopt-de-val-van-weidegang>. Een belangrijke oorzaak is omdat koeien die veel vers gras eten (meer uren naar buiten gaan) dit in de Kringloopwijzer (WUR, ZuivelNL) als minder gunstig wordt berekend. De TAN EF staat vast op 4%, dit is niet onderzocht maar afgeleide van jaren '90 onderzoek in relatie tot huidig voer en bemestingsniveau, maar het is een aanname! Hier zou opnieuw onderzoek naar moeten plaatsvinden. In de Kringloopwijzer wordt vooral veel met krachtvoer gerekend en de meting van de 1e kuil analyse. Wat ontbreekt is het meten van waarden (TAN, emissies) van koeien die veel vers gras eten en de kwaliteit van vers grasland. Het maakt een enorm verschil wat voor type grasland een koe eet. Kruidenrijk grasland bevat meer dan enkel Engels raaigras. Voor de bodem en koe gezondheid op de langer termijn veel waardevoller. Als een koe veel uren in de wei is (>1.500 uur per jaar, normaal gedrag), dan is dat ook positief voor lager gebruik brandstof, het bodemleven, minder ammoniakuitstoot. Echter in de Kringloopwijzer 'scoort' veel beweiding op een melkveebedrijf slechter bij doelsturing door aannames (vastgestelde waarden > 25 jaar geleden) in de Kringloopwijzer. Door de rekenwijze van de Kringloopwijzer, waarop de interne melkgeld herverdeling bonus (FoqusPlanet) van FrieslandCampina is gebaseerd, ontvangt een melkveehouder met veel weidegang (> 2.000 uur en dus meer natuurlijk gedrag) voor zijn koeien een lagere bonus. Breng de diversiteit en meerwaarde van diverse typen vers kruidenrijk grasland in beeld en beloon melkveehouders die aan meer weidegang doen en geen kunstmest (vaak vervuild met microplastics) gebruiken.

In het voorgestelde Besluit zou moeten worden opgenomen dat alle koeien in 2030 minimaal 1.200 uur (ca. 150 dagen) per jaar naar buiten gaan om te weiden in kruidenrijk grasland. Tevens hoort sojaschroot uit Zuid-Amerika (Brazilië) niet aan koeien te worden gegeven. Gemiddeld gaat het om ca. 250 kg per jaar sojaschroot per koe in Nederland! In dit sojaschroot is het gehalte residuen van pesticiden hoog. De pens van een koe werkt niet goed op sojaschroot. Dat moet dan weer 'geblust' worden met mais. Een koe hoort vers gras gecombineerd met o.a. smalle weegbree, klavers en paardenbloemen (kruiden) in de wei te eten, maar geen soja en zeer beperkt mais. Voor het verbouwen van mais en soja wordt pfas in bestrijdingsmiddelen gebruikt. Dat komt via het voer ook in de koe en in de bodem.

Tevens moeten **formaldehyde** baden voor de klauwen van koeien in de stallen per direct verboden worden. Dit kankerverwekkende spul komt ook in de mestkelder en daarmee ook op het land. Voor het bodemleven en insecten ongelooflijk slecht en daarmee ook voor de vogels. Deze formaldehyde baden zijn niet nodig, als goed voor de koeien gezorgd wordt, mogelijk doordat ze per jaar wat minder melk per koe hoeven te geven of meer vers gras, opdat koeien een langere levensduur kunnen hebben.

Per stal zou het aantal koeien maximaal 120 moeten zijn. Nu zijn er al stallen in Nederland met 400 of meer koeien, die nooit naar buiten kunnen. Terwijl Nederland mooie graslanden heeft die voor (melk)vee geschikt zijn voor veel beweiding. Voor klimaatadaptatie zouden melkveehouders gestimuleerd moeten worden met diverse typen kruidenrijk grasland op hun weilanden te werken. Variatie in percelen en randen is voor de koe en het bedrijf beter. Zie voor de grasland typologieën: <https://www.groenschrift.nl/aardewerkadvies/veldgids/zevende-druk-van-de-gids-ontwikkelen-van-kruidenrijk-grasland>. Aanwezigheid van zowel type 1 t/m 3 is zeer geschikt en voor klimaatadaptatie

(geen kunstmest meer ivm hoge fossiele kosten) en beter voor opvang van droogte en natte periodes, is meer aandacht hiervoor van belang voor alle (melk)veehouders.

Voor varkens geldt ook dat ze naar buiten moeten kunnen. Dit is noodzakelijk om hun natuurlijke gedrag te kunnen vertonen, zoals wroeten. De vreselijke kraamkooien, waarin zeugen zich niet eens om kunnen draaien, moeten zo snel mogelijk afgeschaft worden. Biggen worden veel te vroeg weggehaald bij de moeder. Ouderdieren in de pluimveesector krijgen er 0.03 m² bij, dit is bijna niets. De normen voor luchtkwaliteit in stallen zijn onvoldoende. Het gebruik van luchtwasser zou veel meer controleert moeten worden en op termijn afgeschaft kunnen worden als dieren niet meer opgesloten hoeven te zitten en veel te veel dieren in één stal.

Dieren moeten vanaf 2026 meer natuurlijk gedrag kunnen vertonen, niet pas over 5 of 10 jaar. Door meer weidegang voor zowel melkvee, buitenruimte en meer natuurlijk gedrag voor alle varkens en kippen en minder dieren per hectare in Nederland kan Nederland topkwaliteit zuivel, eieren en vlees leveren. Dan komt er een gezonde bodem, met gezonde mest en gezonde dieren en duurzame gezonde voeding.

Een ander aandachtspunt is nog het Mercosur-handelsverdrag dat de EU wil gaan afsluiten. Dat gaat ten koste van de inzet van de Europese agrariërs die zich inzetten voor meer dierenwelzijn en diergezondheid. Als de EU dit handelsverdrag gaat ondertekenen dat komt het veel goedkopere hormoonvlees uit (Zuid-)Amerika Europa binnen en neemt de Nederlandse export nog veel meer af. Werk aan kwaliteit van het voedsel binnen de EU en stop met import van goedkope soja/sojaschroot (als veevoer) en vlees.

Zie lijst van CLM middelen voor de landbouw met PFAS: <https://www.clm.nl/wp-content/uploads/2025/06/Flyer-PFAS-middelen.pdf>

Neem dit ook op in het besluit, opdat deze middelen zo snel mogelijk worden uitgefaseerd, zoals Denemarken al heeft gedaan. Een verbod is nodig op alle PFAS houdende middelen ter bescherming en het behoud van het toekomstige drinkwater in Nederland. Voor dieren en het bodemleven is het ook niet gezond dat deze middelen in hun voer zitten. Geef agrariërs zo snel mogelijk hier meer informatie over, opdat ze zich hierop kunnen voorbereiden. Informatie hierover in dit besluit zou al van meerwaarde zijn. Via het veevoer hebben dieren en mensen er nadelige effecten van voor hun gezondheid.